

κ. Ισαάκ Μορδοχάι
Πρόεδρο
Ισραηλιτική Κοινότητα Αθηνών
Μελιδώνη 8 Αθήνα

11.9.06

Θέμα: «Ανακαίνιση»-καταστροφική επέμβαση στην ιστορική διατηρητέα συναγωγή
Γιαννιωτών, οδό Μελιδώνη 8, Αθήνα

Κοιν.:

1. *Ραββίνοι Αθηνών κκ. Ιακώβ Αράρ και Ιακώβ Μιζάν Ραββινεία Αθηνών*
2. *κ. Ντάνυ Εμμανουήλ, Γραμματέας Ισραηλιτική Κοινότητα Αθηνών*
3. *κ. Αλβέρτος Φόρτης, Διευθυντής Ισραηλιτική Κοινότητα Αθηνών*
4. *κ. Ανδρέας Μορδώχ Πρόεδρος Επιτροπή Ακινήτων, Ισρ. Κοινότητα Αθηνών*
5. *κ. Μάκης Κωνσταντίνης, Πρόεδρος Κεντρικό Ισραηλιτικό Συμβούλιο*
6. *κα. Ζανέτ Μπατίνου, Διευθύντρια, Εβραϊκό Μουσείο Ελλάδας*
7. *Δρ. Ζακ Αλαζράκης*
8. *κα. Μαρία Παπατριανταφύλλου αρχιτέκτονας-μηχανικός, υπεύθυνη για τη μελέτη και επίβλεψη του έργου*

Αγαπητέ Ισαάκ,

Σχετικά με την επιστολή μου της 29.8.06, με αριθ. πρωτ. 399/29.8.06, έλαβα την Παρασκευή 6.9.06 την επιστολή σας με αριθ. πρωτ. 375/6.9.06, στην οποία όχι μόνο δεν απαντάτε στην επιστολή μου αλλά δεν φαίνεται να έχετε πάρει και κάποια απόφαση επί της ουσίας του θέματος.

Πριν προχωρήσω, θα επαναλάβω την εκτίμηση που τρέφω για κάθε έναν από τα μέλη του Δ.Σ. της Κοινότητας και κυρίως για τον δωρητή Δρ. Αλαζράκη, ο οποίος έχει προσφέρει τεράστιο έργο στην Κοινότητα και τον οποίο εκτιμώ και σέβομαι ιδιαίτερα. ΟΜΩΣ, όσον αφορά τις ενέργειές σας ως εκπρόσωποι της Κοινότητας, δεν μπορώ να μην τις κατακρίνω, αν είναι εσφαλμένες. Κυρίως όταν αφορά σε κτίρια της πολιτιστικής, ιστορικής και θρησκευτικής μας κληρονομιάς που ανήκουν σε μας και στα παιδιά μας.

Στην επιστολή σας μου αναφέρετε ότι «Ο Γεν. Γραμματέας του Κ.Σ. είναι εξουσιοδοτημένος να σας παραδώσει την παρούσα επιστολή και να απαντήσει σε οποιαδήποτε διευκρίνιση χρειαστείτε». Στις 7.9.06 συνάντησα τον Γεν. Γραμματέα Ντάνυ Εμμανουήλ, ο οποίος με πληροφόρησε ότι αποφασίσατε να μου απαντήσετε «προφορικά» και όχι γραπτά. Καθώς η ΙΚ Αθηνών είναι ΝΠΔΔ, εκπρόσωπος των Εβραίων της Αθήνας και όχι ιδιωτικός φορέας, αρμόζει η επικοινωνία μας να είναι γραπτή. Έτσι ώστε οι επόμενες γενιές που θα διαβάζουν την αλληλογραφία μας θα μπορούν να μας κρίνουν από τις αποφάσεις και τους χειρισμούς μας στο λεπτό θέμα της διατήρησης της πολιτιστικής και θρησκευτικής μας κληρονομιάς. Συγκεκριμένα, για την ανακαίνιση – καταστροφική επέμβαση στη συναγωγή Γιαννιωτών.

Με ευθύνη προς τους ομοθρήσκους σήμερα και προς τις επόμενες γενιές, διαλέγω τη διαφάνεια και να γίνεται η αλληλογραφία μας γραπτά και ανοιχτά σε όλους, ώστε να φέρουμε ονομαστικά την ευθύνη των αποφάσεων και πράξεών μας.

Αφού το Συμβούλιο, λοιπόν, δεν μου απάντησε γραπτά, θα συνοψίσω στην παρούσα τα όσα μου μετέφερε προφορικά ο Γεν. Γραμματέας σχετικά με το θέμα της συναγωγής Γιαννιωτών, για να ενημερωθούν όλοι σχετικά. Θα προσπαθήσω να είμαι όσο ακριβής γίνεται:

1. Πληροφορήθηκα από τον Γ.Γραμματέα ότι το διοικητικό συμβούλιο συναντήθηκε και συζήτησε για το θέμα. Παρακαλώ να μου στείλετε αντίγραφο των πρακτικών της συνεδρίασης, όπως ζήτησα και με την αριθ. πρωτ. 399/29.8.06 επιστολή μου.
2. Ο Γ.Γ. μου περιέγραψε το σκεπτικό της κατεδάφισης του γυναικωνίτη (*εξράτ νασίμ*) για λόγους στατικούς και λόγω προβλημάτων διάβρωσης. Όταν ζήτησα την τεχνική έκθεση των αρχιτεκτόνων που εισηγήθηκαν για την κατεδάφιση μου ανέφερε ότι έγινε προφορικά (!).
3. Συγκεκριμένα, ο Γ.Γ. μου ανέφερε ότι για την εν λόγω απόφαση, υπήρξε εισήγηση των αρχιτεκτόνων / μηχανικών / διακοσμητών, του δωρητή, που ασχολούνται με το έργο, συγκεκριμένα: η κα. Μαρία Παπατριανταφύλλου, αρχιτέκτων-μηχανικός, υπεύθυνη για τη μελέτη και επίβλεψη του έργου από το νόμο, αφού αυτή κατέθεσε τη μελέτη για έγκριση από την Πολεοδομία Αθηνών (αριθ. αδείας 324/2005 και αναθεώρηση άδειας αριθ. 815/2006). Επίσης, ο μηχανικός κ. Μάκης Μεσολοράς και ο αρχιτέκτονας-διακοσμητής κ. Κώστας Στάικος (τον οποίο ο Γ.Γ. μου παρουσίασε ως «καθηγητή του ΕΜΠ» ενώ, από ότι γνωρίζω, δεν έχει καμμία θεσμική σχέση με το ΕΜΠ).
4. Ο Γ.Γ. μου ανέφερε ότι ένας από τους λόγους της απομάκρυνσης του γυναικωνίτη ήταν η πρόταση των αρχιτεκτόνων ώστε με τα ψηλά ταβάνια να «αναδεικνύεται η αίθουσα» και να «προκαλεί δέος». Μάλιστα, με πληροφόρησε ότι μία από τις προτάσεις των αρχιτεκτόνων αφορούσε στην τοποθέτηση «μαγκέν νταβίντ» (του κατ' εξοχήν εβραϊκού συμβόλου) στο δάπεδο της συναγωγής (!). Ευτυχώς, όπως μου ανέφερε ο Γ.Γ., οι ραββίνοι κκ. Αράρ και Μιζάν δεν το δέχτηκαν και συμφωνήσατε να καταργηθεί.
5. Ο Γ.Γ. μου ανέφερε ότι «έτσι και αλλιώς ο γυναικωνίτης δεν ήταν αποτυπωμένος». Νομίζω ότι η κα. Παπατριανταφύλλου θα σας εξηγήσει τα εγκεκριμένα σχέδια της άδειας καλύτερα. Ο γυναικωνίτης έχει αποτυπωθεί και εμφανίζεται σε όλα τα αρχιτεκτονικά σχέδια της άδειας. Δεν αναφέρεται πουθενά η απομάκρυνσή του.
6. Ο Γ.Γ. μου ανέφερε ότι λόγω μείωσης των θέσεων – χωρίς το γυναικωνίτη – το Δ.Σ. της Κοινότητας αποφάσισε να επαναφέρει το γυναικωνίτη, μόνο που δεν ξέρετε ακόμη τη μορφή που θα πάρει. Θα το αποφασίσουν οι – μη γνωρίζοντες και μη-ειδικοί – αρχιτέκτονες / μηχανικοί / διακοσμητές σας;

7. Τέλος, ο Γ.Γ. με πληροφόρησε για την πρόθεσή σου να παραιτηθείς από την προεδρεία της Κοινότητας. Ως Γιαννιώτης, που ο πατέρας σου βοήθησε για την ανέγερση της Γιαννιώτικης συναγωγής, νομίζω ότι το ωφείλεις στη μνήμη του να παραμείνεις, για να διορθώσεις το λάθος που έγινε επί προεδρείας σου. Αλλιώς αποποιείσαι της ευθύνης που, ως πρόεδρος, φέρεις μαζί με το ΔΣ της Κοινότητας.

Για να μην μακρυγορώ, ζητώ τα παρακάτω:

1. Βλέποντας τον τρόπο με τον οποίο αποφασίζει η Κοινότητα να χειριστεί το θέμα, χωρίς τη δέουσα σοβαρότητα, δηλώνω ότι θα επιμείνω στην απαίτηση να επανέλθει η συναγωγή Γιαννιωτών στην αρχική της κατάσταση, όπως έχει εγκριθεί από την αρμόδια Πολεοδομία Αθηνών με βάση την άδεια αριθ. 324/2005 και αναθεώρηση άδειας αριθ. 815/2006 που εξέδωσε η αρχιτέκτων Μαρία Παπατριανταφύλλου για λογαριασμό της Κοινότητας και όπως ορίζει η απόφαση διατηρητέου του ΥΠΕΧΩΔΕ με αριθ. 62869/3021/1993 (ΦΕΚ 545Δ/17.5.1993).
2. Εκ των υστέρων πληροφορούμαι ότι στα ασπρόμαυρα μωσαϊκά πλακάκια της συναγωγής που ξηλώσατε και πετάξατε στα μπάζα, είχαν κολλήσει στο πίσω μέρος τους εφημερίδες του 1905, το έτος ανέγερσης της συναγωγής. Ήταν χρέος σας, τα ιστορικά αυτά κειμήλια, να τα φυλλάξετε και να κάνετε κάθε δυνατή προσπάθεια για να τα αναδειξέτε είτε στο χώρο της συναγωγής είτε στο Εβραϊκό Μουσείο. Η διευθύντρια Ζανέτ Μπατίνου, έχει ενημερωθεί για το θέμα αυτό; Αντιλαμβάνεστε τι «θησαυρό» πετάξατε στα σκουπίδια; Με ποιό δικαίωμα;
3. Πιθανόν να θελήσετε να «νομιμοποιήσετε» την κατεδάφιση του γυναικωνίτη – πιθανόν δικαιολογώντας την πράξη σας λόγω «επικινδυνότητας». Η πράξη αυτή δεν δικαιολογείται, καθώς ο γυναικωνίτης αποτελεί στοιχείο αναπόσπαστο στην τυπολογία της συναγωγής και μορφολογίας του κτιρίου και επομένως ωφείλατε να τον αποτυπώσετε πλήρως, να τον καθαίρεσετε με προσοχή αριθμώντας όλα τα στοιχεία που αφαιρείτε, να τον διορθώσετε και να τον επαναφέρετε στην αρχική του κατάσταση. Θα σας υπενθυμίσω τις καταστροφικές ενέργειες που έκανε το ΚΙΣ το 1990 αποχαρακτηρίζοντας την ιστορική συναγωγή Ξάνθης κτισμένη το 1926 – με πρόφαση την «επικινδυνότητα» - για να την πουλήσει, να κατεδαφιστεί και να γίνει πολυκατοικία. Να σας υπενθυμίσω, επίσης, την απόφαση Κωνσταντίνη-Μαΐς (αριθ. πρωτ. ΚΙΣ 413/30.6.93) να επιτρέψουν στο Δήμο Κομοτηνής να κατεδαφίσει τη συναγωγή Κομοτηνής που κτίστηκε τον 19^ο αιώνα– με πρόφαση πάλι την «επικινδυνότητα» - με την πλήρη ανοχή της Ισραηλιτικής Κοινότητας Αθηνών και όλων των Κοινοτήτων της Ελλάδας, που συμμετέχουν στο ΚΙΣ. Παρόμοιες καταστροφικές ενέργειες δεν θα ξαναγίνουν και θα κάνω ότι περνάει από το χέρι μου για να τις σταματήσω! Αρκετή καταστροφή έχετε κάνει στην πολιτιστική, ιστορική και θρησκευτική μας κληρονομιά! Τα μνημεία ολοκαυτώματος που «φυτεύετε» σε όλη την Ελλάδα, τα οποία είναι συνήθως άθλια και κακόγουστα, δεν μπορούν να αντικαταστήσουν τα μνημεία του εβραϊσμού, όπως οι συναγωγές και τα

νεκροταφεία, τα οποία το ΚΙΣ – στο οποίο η ΙΚ Αθηνών συμμετέχει - εμφανίζεται πρόθυμο να εκποιήσει. Φτάνει πιά!

4. Επειδή φαίνεται ότι οι αρχιτεκτονική ομάδα που έχει επιλέξει ο δωρητής, καθώς και οι αρχιτέκτονες της επιτροπής ακινήτων, είναι ακατάρτιστοι στο συγκεκριμένο αντικείμενο, κρίνοντας από τον τρόπο και τη σοβαρότητα που αντιμετωπίζουν το όλο θέμα, θα απαιτήσω ότι από αυτή τη στιγμή, η οποιαδήποτε ενέργεια στο κτίριο αυτό, να φέρει την υπογραφή διεθνώς αποδεκτού ειδικού στο χώρο της αρχιτεκτονικής της συναγωγής. Παραδείγματος χάριν, τον διεθνώς ειδικό στα θέματα συναγωγών, Dr. Samuel Gruber, καθηγητή στο πανεπιστήμιο Syracuse, διευθυντή του International Survey of Jewish Monuments και συνεργάτη του World Monuments Fund. Δεν νοείται άγνοια, από πλευράς σας ή από την πλευρά των αρχιτεκτόνων σας, όταν υπάρχουν ειδικοί στον τομέα αυτό και πλούσια βιβλιογραφία και γνώση!
5. Εξάλλου, αν θέλει κάποιος δωρητής να βάλει το όνομά του σε μία σύγχρονη συναγωγή, ας αγοράσει ένα οικοπέδο και ας χτίσει μία. Η συναγωγή Γιαννιωτών δεν ανήκει σε κανένα δωρητή και δεν είναι πεδίο δημιουργικού σχεδιασμού κανενός αρχιτέκτονα!
6. Οι πράξεις και οι επιστολές μου είναι εντελώς καλοπροαίρετες και μόνο στόχο έχουν την αποκατάσταση της ιστορικής συναγωγής Γιαννιωτών. Το ξέρετε πολύ καλά ότι αν με πλησιάζατε πριν αρχίσετε την κατεδάφιση, ευχαρίστως θα σας προσέφερα τις συμβουλές και τις γνώσεις μου απλόχερα και αφιλοκερδώς. Τώρα όμως, αφού έχετε κατεδαφίσει τα πάντα, το μόνο που μπορώ να κάνω είναι να σας σταματήσω!
7. Εφόσον υπάρχει γραπτή απόφαση του ΔΣ της Κοινότητας μέχρι την Παρασκευή 15 Σεπτεμβρίου 2006, την οποία θα μου στείλετε με φαξ στο 22970-24527, για την επαναφορά της συναγωγής Γιαννιωτών στην αρχική της κατάσταση, περιλαμβανομένου του γυναικωνίτη (*εζράτ νασίμ*), του κλιμακοστασίου, του προθαλάμου με το *μαγκέν νταβίντ* και τα βιτρώ και τέλος τα ασπρόμαυρα δάπεδα – όπως αναφέρονται λεπτομερώς στην προηγούμενη επιστολή μου, το θέμα θα κλείσει.
8. Εφόσον αποφασίσετε διαφορετικά ή δεν μου απαντήσετε, η επιστολή μου αυτή θα είναι η τελευταία και το θέμα θα αναλάβουν πλέον οι αρμόδιοι φορείς και οι μηχανισμοί εκείνοι που θα προστατέψουν τη Γιαννιώτικη συναγωγή από την καταστροφή και θα την επαναφέρουν στην αρχική της κατάσταση. Επιπλέον, θα φροντίσω να πληροφορηθεί τόσο η εβραϊκή κοινότητα όσο και το ευρύτερο κοινό από τα ΜΜΕ, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, για τη σύγχρονη καταστροφή της εβραϊκής πολιτιστικής, ιστορικής και θρησκευτικής κληρονομιάς από την επίσημη διοίκηση των Εβραίων της Αθήνας και της Ελλάδας γενικότερα.

Ηλίας Β. Μεσσίνας, ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ – Δρ. Χωρ. υπ. Μηχ. Περιβ.
Elias V. Messinas, Int'l Assoc AIA ARCHITECT M. Arch.

9. Παρακαλώ να πρωτοκολληθεί η παρούσα και να μου στείλετε τον αριθ. πρωτοκόλλου στο φαξ 22970-24527.
10. Παρακαλώ να δημοσιευθεί στο ΑΛΕΦ και στο ενημερωτικό δελτίο του ΚΙΣ η επιστολή μου αυτούσια, για την ενημέρωση των Εβραίων της Αθήνας και της Ελλάδας αντίστοιχα.

Οι καταστροφικές ενέργειες των εκπροσώπων του ΚΙΣ, εις βάρος της πολιτιστικής, ιστορικής και θρησκευτικής μας κληρονομιάς στο παρελθόν, με την ανοχή και συμμετοχή των επίσημων εκπροσώπων των Ισραηλιτικών Κοινοτήτων της Ελλάδας, δεν θα επαναληφθούν στην Αθήνα!

Περιμένω τις άμεσες αποφάσεις και ενέργειές σας.

Με εκτίμηση,

Δρ. Ηλίας Β. Μεσσίνας
Αρχιτέκτων-Μηχανικός
Ειδικός στην αρχιτεκτονική και ιστορία των συναγωγών της Ελλάδας
Συγγραφέας του «Οι συναγωγές της Θεσσαλονίκης και της Βέροιας»